

Mali trgovec

Izhaja vsako soboto. Naročnina se plačuje vnaprej in stane letno Din 84—, polletno Din 42—, mesečno Din 7—. Rokopisov ne vračamo. Uprava in uredništvo: Gregorčičeva ulica šte. 23, telefon šte. 2552. Poštni predal 169. Čekovni račun šte. 15.420.

Leto III.

Ljubljana, 4. julija 1931.

šte. 27.

Konec žitnih špekulacij.

»Službene novine« objavljajo zakon, s katerim si je država prilastila izključno pravico do izvoza in uvoza žita, poleg tega pa uvedla tudi v notranji žitni trgovini kontrolo s tem, da bo določila cene, po katerih morajo trgovci plačevati žito pridelovalcem.

Besedilo zakona slove:

§ 1. Izvoz in uvoz vseh vrst pšenice, rži in pšenične moke je izključna pravica države.

§ 2. Izključne pravice iz § 1 vrši država po svojih organizacijah ali ustanovah, ki jih zato pooblasti minister za trgovino in industrijo z odobritvijo pred sednika ministrskega sveta.

§ 3. Uredbe tega zakona se ne nanašajo na tranzit blaga, omenjenega v § 1, kakor tudi ne na obveze, sprejete z mednarodno pogodbo, glede vršitve obmejnega prometa.

§ 4. Minister za trgovino in industrijo se pooblašča, da predpiše delne odredbe glede delovanja pooblaščenih ustanov, kakor tudi ostale odredbe za izvrševanje tega zakona.

§ 5. Z uveljavitvijo tega zakona izgube veljavo vse tiste odredbe, ki so nasprotne odredbam tega zakona.

§ 6. Ta zakon stopi v veljavo, ko ga kralj podpiše, obvezno moč pa dobi na dan razglasitve v »Službenih novinah«.

Nova ureditev tedaj izključuje od izvoza in uvoza žita vsako privatno trgovino, in bo zunanjetrgovinski promet z žitom oskrbovala država sama potem »Priviligirane izvozne družbe«.

Notranja trgovina z žitom pa ostane še vedno prosta, vendar so določila zakona usmerjena za tem, da se pridelovalcem zasužura stalna, produkcijskim stroškom odgovarjajoča cena — ne glede na stanje cen na ostalih svetovnih tržiščih. Vsporedno s tem pa bo zakon zaščitil zlasti male pridelovalce pred izkoriščanjem od strani špekulantov, ki so doslej s pridom izrabljali težki položaj in imeli ogromne dobičke na račun malih ljudi.

Država bo preko »Priviligirane izvozne družbe«, potom njenih nakupovalcev in zadrug odkupila ves ponujeni žitni pridelek po določeni minimalni ceni s 160 dinarji za 100 kg pšenice povprečno. Za boljše vrste se bo plačevalo več. Kasneje se bo ta cena postopoma zvišala tako, da bo odgovarjala nastajajočim tržnim razmeram.

Poleg ohranitve žitnih cen je sedaj tudi vnovčenje žitnega pridelka zagurano.

Trgovci in druge gospodarske ustanove, ki so se doslej pečali z nakupom in prodajo žita v notranjosti države, kakor tudi mlinska podjetja bodo smeli tudi odslej kupovati žito neposredno pri producentih, vendar vsakokrat po tisti ceni, ki jo bo objavilo od časa do časa Priviligirano izvozniško društvo. Za povračilo truda in stroškov je dovoljeno trgovcem 3% nad minimalno (za sedaj pri pšenici na 160 Din določeno) ceno. Pridelovalec pa mora dobiti za povprečno kakovost najmanj ta znesek za vsakih 100 kg.

Naših krajev zakon za žitno trgovino ne tangira tako močno kot ostale žitrodne dele države, vsled česar pri nas v žitni trgovini — vsaj zaenkrat — ne moremo računati s kakimi bistvenimi spremembami.

Doslej objavljene zakonske odredbe tudi ne zadevajo nadrobne trgovine z žitom in mlevskimi izdelki, vsled česar ostane detajlna trgovina neizpremenjena. V doglednem času pride pa tudi v tem oziru gotovo do točnejše razlage in dodatkov, ki bodo urejevali tudi nadrobno trgovino z žitom in mlevskimi izdelki. Vendar je še preuranjeno, da bi zamogli topogledno trgovcem na podlagi domnev in ugibanj dati kaka sigurna navodila.

Dasiravno na podlagi besedila novega zakona samega, kakor tudi ne na podlagi nekaterih objavljenih splošnih pojasnil še ne moremo preračunati učinka, ki ga bo imelo njegovo izvajanje, ne smemo prezreti dejstva, da je s tem ustvarjeno novo razporedenje v žitrodnih krajih, ki bo gotovo veliko pripomoglo k gospodarskemu izboljšanju ter tamošnje kmetovalce očuvalo pred došedanjimi izkoriščanji.

Sličnih odredb so se v svrhu reševanja poljedelske krize poleg evropskih agrarnih držav v zadnjem času tudi poslužile mešane države, in je danes že skoraj v vseh državah Srednje Evrope uveden žitni monopol v več ali manj izraziti obliki.

Pregled zunanje trgovine v maju.

Objavljeni podatki naše zunanje trgovine v maju izkazujejo **izvoz** 304.086 ton v vrednosti 376·9 milijona dinarjev (lani 546·5 milj. Din) ter **uvoz** 100.700 ton v vrednosti 393·5 (lani 439·1) milijona dinarjev. **Bilanca** je tedaj zaključena s pasivo 16·6 milijona dinarjev, dočim je bila lanska trgovina v maju aktivna za 107·4 milijona dinarjev.

V primerjavi z lanskim majem kaže letošnja zunanja trgovina močno upadanje, kar gre zlasti na račun lesa in žita.

Glavni predmeti našega izvoza v maju (z vrednostjo v milijonih dinarjev), katerim v primerjavo dodajamo podatke za lanski maj — v oklepaju — so bili sledeči: žito 0·9 (lani 34), koruza 27·2 (56·7), fižol 1·8, vino 3·1, zdravilna zelišča 1, konoplja 6·2, konji 4·8 (6·4), govedo 20·2, svinje 16 (16·8), drobnica 3·8 (9·8), perutnina 7·1 (5·9), jajca 53·7 (65·2), sveže in predelano meso 10·1 (9·1), kože surove 2·3, kože divjačine 1·4, sir kaškavljski 2·6, gradbeni les 66·1 (117·9), drva 4 (4·1), pragoi 16·7 (6·9); soda amonijakova 2·4, kaustična 1·2 feroscilium 1·2, cement 13·4 (11·9), svinec 2·4 (5·9), baker 30·9 (40), razne rudnine 25·9 (22·2).

Celotno nazadovanje izvoza je tedaj

posledica zastoja v izvozu lesa, žita in koruze, dočim je pri ostalem blagu izvoz precej enak lanskemu.

Glavni predmeti uvoza pa so bili sledeči: bombaž 9·3 (13·8), bombaž, predivo 22·5 (31·8), bombaževe tkanine 29·3 (46·1); volna 5·6 (15·2), volnena preja 5·2 (7·3), volnene tkanine 11·8 (18·2); svileno predivo 6 (6·2), svilene tkanine 9·5 (15·1); železo, pločevina in cevi 16·8 (21·1), razni železni izdelki 27·1 (32·5); surove kože 12·4 (21·8), razno usnje 5·2, steklo 3·6, sol 3·2, kava 8·8 (8·4), riž 2 (6·2), premog 9·3 (22·9), oljna semena 4·7 (12·5), lanena in konopna tkanina 1·9, južno sadje 2·3, mineralna olja 2, nafta surova 12.

Trgovinska bilanca za prvih pet mesecev letos izkazuje tedaj izvoz v vrednosti 1965·5 in uvoz 2196·9 milijona dinarjev ter je pasivna za 231·4 milijona dinarjev.

Primerjava naše zunanje trgovine z isto dobo v zadnjih letih pa nam kaže sledeče vrednosti (v milijonih Din):

	izvoz:	uvoz:	pasivnost:
1928	2232·7	3214·4	981·7
1929	2458·8	3064·1	605·3
1930	2854·3	2973·4	119·1
1931	1965·5	2196·9	231·4

Uprava trgovine.

(Nadaljevanje.)

Račun blaga:

Iz glavne knjige izvečemo sledeče podatke:

1. vrednost zalag začel. leta	Din
2. nakupi med letom (debet gl. knjige)	>
3. kosmati dobiček pri blagu	>
Skupaj (prva vsota)	Din
4. prodaje med letom (kredit gl. knj.)	Din
5. vrednost zaloge glavne inventure	>

Sešteto = enako prvi vsoti Din

Nakupi med letom (2. postavka) so podatek za vpis v kreditni stolpec (izdatek), prodaje (4. postavka) pa za vpis v debetni stolpec (prejemke) prometnega računa.

Tretja postavka: kosmati dobiček pri blagu tvori podatek za vpis v račun zgu-
be in dobička v debetnem stolpcu (dobiček).

Peta postavka: vrednost zaloge pa je podatek za sestavo bilance kot aktivna postavka.

Slično zabeležimo tudi ostale račune na posebnem papirju, tako n. pr. račun inventarja:

1. vrednost začetkom leta	Din
2. nakupi med letom	>
Skupaj (prva vsota)	Din
3. odprodaje med letom	Din
4. bilančni odpis vrednosti	>
5. vrednost invent. konc. l.	>

Sešteto = enako prvi vsoti Din

Dočim je prva postavka samo podlaga, nam daje druga postavka (nakupi med letom) podatek za vpis med izdatke (kredit) in tretja postavka (odprodaje med letom) podatek za vpis med prejemke (debet) prometnega računa.

Četrta postavka: bilančni odpis na vrednosti (izražen v odstotkih) je podatek za sestavo računa zgube in dobička v debetni stolpec (izguba).

Peta postavka: vrednost inventarja koncem leta predstavlja tozadevni podatek za sestavo bilance, kamor ga zabeležimo med aktiva.

Enako postopamo pri vseh drugih računih ter zbiramo na ta način vsote, ki so nam potrebne z sestavo vseh treh glavnih delov letnega računa, in si na ta način omogočamo hitrejši pregled morebitnih napak in nepravilnosti.

Istočasna sestava vseh treh delov letnega računa je praktično zelo priporočljiva, ker že sama na sebi tvori nekako kontrolo in olajša tudi iskanje pogršk.

Račun zgube in dobička.

Račun zgube in dobička, kakor omenjeno, sestavljamo vzporedno s sestavo računa denarnega prometa.

Princip za sestavo tega računa je v vseh potezali isti kot pri običajnem trgovskem knjigovodstvu. (Glej lansko 31.—33. številko!) Posamezne podrobnosti, v kolikor gre za bistvene posebnosti pri lesni trgovini, združeni s produkcijo, se nanašajo večinoma na blagovne račune.

Podlago za sestavo računa zgube in dobička tvori zadnja (ali otvoritvena) bilanca; podatke za vpis posameznih postavk pa nam daje že sestavljeni račun denarnega prometa, izpopolnjen z bilančnimi vpisi tistih postavk, ki so vrednost katerega od premoženjskih računov izven medletnega prometa povečale (dobiček) oziroma zmanjšale (zguba).

Za sestavo nam dobro služijo zlasti listi, na katerih smo že o priliki sestave računa denarnega prometa izračunali razne skupne postavke posameznih kontov v glavni knjigi.

Račun blagajne navadno ne igra pri računu zgube in dobička nobene vloge. (Dalje sledi.)

ZADNJI ŠTEVILKI SMO PRILOŽILI POLOŽNICE S PROŠNJO ZA PORAVNAVO NAROČNINE.

NAROČNIKE, ZLASTI ONE, KI SO Z NAROČNINO ŠE VEDNO V ZAOSTANKU, TEM POTOM LEPO PROSIMO ZA NUJNO PORAVNAVO, KER NAM ZAOSTANKI POVZROČAJO DELO-SKRBI IN STROŠKE TER NAS OVIRAJO V POSLOVANJU!

Gospodarske beležke.

Nаша trgovinska pogodba s ČSR.

Češkoslovaški parlamentarni odbor je ratificiral novo trgovinsko pogodbo z Jugoslavijo. O priliki ratifikacijske debate je referent, poslanec Šeba, poudaril, da s tem nastaja nova doba ožjega gospodarskega sodelovanja, pri kateri mora Češkoslovaška gledati, da se uvoz jugoslovanskih poljskih proizvodov dvigne in na ta način izenači trgovinska bilanca, ki je bila doslej za Jugoslavijo vedno pasivna. ČSR mora omejiti uvoz iz onih držav, s katerimi je v svojem trgovanju pasivna ter skrbeti za prvenstveno plasiranje jugoslovanskega blaga.

Podaljšanje naše trgovinske pogodbe z Avstrijo.

Ker so naša trgovinska pogajanja z Avstrijo še v teku, stara pogodba pa je s 30. junijem potekla, je avstrijska vlada dovolila, da se stara trgovinska pogodba podaljša do 16. julija, ker je upanje, da pride dotlej že do sklepa nove pogodbe.

Nakup zlata po naši Narodni banki.

Iz stabilizacijskega posojila (1870 milijonov dinarjev), ki je bilo te dni izročeno naši Narodni banki, se je porabil znesek 1400 milijonov Din za odpis državnega dolga. Da pa Narodna banka zadosti odredbam glede zlatega kritja dinarja, je nakupila za 444 milijonov dinarjev zlata. S tem nakupom je vrednost zlatega zaklada povečana na 1530 milijonov dinarjev, kar presega na 25% določeno zlato kritje.

Podaljšanje naše trgovinske pogodbe z Rumunijo.

Naša trgovska pogodba z Rumunijo, ki je potekla 30. junija, je podaljšana za nadaljnje tri mesece.

Naši konzulati v službi trgovine.

V našem ministrstvu za trgovino in industrijo se zaključujejo pravilniki za poslovanje trgovinskih odsekov pri vseh naših konzulatih, ki bodo vršili informativno in propagandno službo za našo zunanjo trgovino.

Komunalni denarni zavodi.

Na zadnjem kongresu Zveze jugoslovanskih mest se je sklenilo s pomočjo države ustanoviti zvezo komunalnih denarnih zavodov za celo državo. V Jugoslaviji imamo 56 mestnih in drugih samoupravnih denarnih zavodov, ki razvijajo velik promet ter so ena najmočnejših tovrstnih podjetij. Ustanovni občni zbor projektirane zveze se predvideno vrši že letos začetkom novembra. V kratkem se objavi tudi novi zakon s pravilnikom za komunalne denarne zavode.

Ugodna žetev.

Poročila iz Bačke pričajo letos o zelo ugodni letini. Na katastralni oral računajo pri pšenici na pridelek 12 do 14 pri ječmenu pa 18 do 20 meterskih stotov. Nekoliko slabejše bo letos pridelek sladkorne pese, kar je posledica manjše porabe umetnih gnojil.

Povišanje naše diskontne mere.

Narodna banka je povišala obrestno mero za diskont od 5.50% na 6.50%, obrestno mero za lombardna posojila pa od 7% na 8% z veljavnostjo s 1. julijem.

Pred znižanjem blagovnih tarif.

Sredi tega meseca prične v Beogradu konferirati železniški tarifni odbor, ki se bo bavil s predlogi raznih gospodarskih korporacij, s katerimi prosijo te za znižanje tarifnih postavk za gotove vrste blaga.

Kriza v naši oljni industriji.

Beograjski »Trgovski Glasnik« razmotriva vprašanje krize v naši oljni industriji, ki je nastala vsled pocenitve masti in zmanjšanega konsuma olja na eni strani, na drugi strani pa vsled premajhne carinske zaštite za našo oljno industrijo. V interesu podpiranja domačega poljedelstva, ki naj bi se oprijelo gojenja oljnih semen na uvoz tega produkta, je naložena visoka carina, nezadostna pa je carina za uvoz olja, in jo država vsled pogodbe z Italijo za sedaj še ne more povišati tako, da bi ščitila tudi domačo industrijo.

Hmeljniki v Sloveniji.

Hmeljarsko društvo v Žalcu je izdalo o stanju nasadov v Sloveniji naslednje poročilo: pri najugodnejšem vremenu se hmeljska rastlina prav lepo razvija in je prirastla že do vrha drogov. Rastlina je popolnoma zdrava, sveže zelene barve, brez škodljivcev in bolezni in nastavlja mnogo panog, na katerih se prikazujejo cvetni popki. Obče stanje nasadov je pa slej ko prej neenako. Minile tedne so hmeljarji še čistili vrste in rastline drugič obsipali. Kupčija miruje.

Otvoritev proge Bakar — Bakar luka, ki je bila določena za Vidov dan, je preložena za nekaj časa, ker gotova dela na novem kolodvoru še niso bila dovršena.

Potujoča kmetijska šola.

Za pospeševanje kmetijstva v državi je vlada ustanovila posebno potujočo kmetijsko šolo in razstavo, ki bo tvorila vlak zase, obstoječ iz 20 vagonov. Ta potujoča šola in razstava bo obiskala vse postaje v državi in nastopi svojo pot takoj po končani žetvi.

Znižanje mešetarine na zagrebški borzi.

Zagrebska borza je pristojbino za posredovanje pri nakupu in prodaji deviz (kurtažo) znižala od 5% na 4%. Pričakovati je slične odredbe tudi pri drugih naših borzah.

Mlinarske koncesije.

Ustanavljanje novih mlinov je bilo vsled letošnjega razpisa vlade z ozirom na potrebe državne brambe vezano na posebno koncesijo. Ministrstvo za trgovino in industrijo pa pojasnjuje, da je posebna komisija potrebna samo za ustanovitev tistih mlinov, katerih kapaciteta znaša 1 vagon moke pri osemurnem oziroma 3 vagone pri neretrurnem štiriindvajseturnem delavniku.

Nemško združništvo v Jugoslaviji.

Te dni se je vršil v Novem sadu občni zbor zveze nemških zadrug v Jugoslaviji. Iz statističnega poročila razvidimo, da je pri zvezi včlanjenih 134 zadrug z nad 16.000 člani. Vloge pri nemških zadrugah znašajo 95, posojila pa 123 milijonov dinarjev.

Statistika pomorskega ribištva.

Ribarstvo je eden glavnih dohodkov naših obmorskih krajev, ki preživlja poleg 17.000 ribčev tudi številno delavstvo v tvornicah za predelavo in konzerviranje rib.

Za ribolov se uporablja v naši državi 5497 ladij na jadra in na vesla ter 82 motornih čolnov. Lansko leto je bilo ulovljenih v našem Jadranu 680 vagonov rib v vrednosti nad 50 milijonov dinarjev. Od tega se je približno 120 vagonov izvozilo v svežem, soljenem ali drugače konzerviranem stanju, ostanek pa smo porabili doma.

Banovinska trošarina na pnevmatiko.

V smislu dodatne uredbe je banovinska trošarina na pnevmatiko pri tovornih in poltovornih avtomobilih do vključno 1500 kg kritne teže pavšalirana za leto 1931/32 s 1200 Din.

Petdesetletnica ljubljanske gremijalne šole.

Ob zaključku petdesetega šolskega leta se je v Trgovskem domu vršila lepo uspela akademija gojencev gremijalne šole, ki je pokazala, da je vzgoja trgovskega naraščaja v dobrih rokah.

Ali sme trgovec odreči prodajo blaga konsumentu?

Osječka Trgovska zbornica je te dni na to vprašanje trgovcev odgovorila, da sme trgovec stranki odreči prodajo blaga, ker ni zakona, ki bi ga v to prisilil. Kakor znano ne sme lekarnar odreči prodajo zdravil, zdravnik ne svoje pomoči, in po starem zakonu so bili tudi odvetniki navezani na sprejem pravnih. Trgovca bi se klicalo radi neoddaje blaga na odgovor lahko samo v tem slučaju, ako bi mu bilo moči dokazati, da je prodajo odrekel radi kopičenja blaga v svrhu navijanja cen.

Uvedba carine na nafto.

Dočim je bil doslej uvoz nafte za rafinerije carine prost, je s 1. julijem uvedena carina po 3 zl. dinarje od 100 kg.

Novi menični blanketi

S prvim avgustom se uvedejo novi menični blanketi. Stari se bodo smeli uporabljati le še do 10. avgusta.

IZSELJENIŠKI KAPITAL NAJ POMAGA DVIGNITI NAŠE GOSPODARSTVO.

O priliki izseljeniškega kongresa v Zagrebu je imel generalni tajnik zagrebške TOI velevažen govor o pomenu kapitala naših izseljencev za dvig našega gospodarstva.

V svojem obširnem referatu je omenil, da imamo v Ameriki tričetrt milijona izseljencev, ki razpolagajo s kakimi štirimi milijardami dinarjev kapitala, naloženega po raznih inozemskih denarnih zavodih. Da prihranki naših izseljencev niso naloženi doma, kakor bi moralo biti, je krivo nezaupanje, ki pa mora biti sedaj ob stabilizaciji dinarja in konsolidaciji v Jugoslaviji odstranjeno.

Pomanjkanje kapitala pri nas je krivo, da se naravna bogastva države ne

izkoriščajo tako kot bi se mogla in morala. Dovolj kapitala bi omogočilo ustvaritev industrije in izdelavo najpotrebnejših prometnih zvez. Kapital, naložen v naša neizkoriščana naravna bogastva bi se bogato rentiral, poleg tega pa bi nudil vložnikom vsaj toliko varnosti kakor v katerikoli drugi državi. Saj so pri zadnjih bančnih polomih v Ameriki baš naši izseljenci izgubili velikanske vsote.

Primerna propaganda naj bi vzpostavila tesnejše vezi med izseljenci in staro domovino ter naj bi te navajala, da svoje prihranke nalože v stari domovini ter ji s tem omogočijo gospodarski razvoj in napredek v obojestransko korist.

ODPRAVA DEVIZNIH OMEJITEV.

V smislu zakona o stabilizaciji valute so s 30. junijem odpravljene vse devizne omejitve ter si je država pridržala edino le pravico kontrole nad deviznim prometom, vsled česar se smejo tudi odslej z nakupom in prodajo pečati samo pooblaščen denarni zavodi in mora iti ves devizni promet preko naših borz.

Trgovcem, ki uvažajo blago iz inozemstva, ni potreba več opravdati izvoza valut z originalnimi, vidiranimi in kolekovanimi fakturami.

Našim izvoznikom ni potreba več predlagati ob izvozu potrdila o plačanih davkih, niti ni več obvezan izvoznik ponuditi tretjino deviz v nakup Narodni banki in seveda tudi ne v celoti. Pač pa se morajo vse izvozniške devize prodati potom domačih denarnih zavodov.

Pod kontrolo ostane še nakup inozemskih državnih posojil, za kar je potrebno odobrenje finančnega ministra. Za izvoz kapitala v inozemstvo pa je navzlic temu potrebno dovoljenje Narodne banke. Tozadevne določbe so dvoumne ter potrebujejo uradnega tolmačenja. Tudi vse zadolžitve naših državljanov v inozemstvu se morajo prej javiti Narodni banki.

ODPIS ZEMLJARINE VSLED ELEMENTARNIH NEZGOD.

V slučajih, ko je pridelek uničen zaradi raznih elementarnih nezgod, dovoljuje pristojna katastrska uprava odpis osnovnega davka na zemljarino, če je poškodba večja kot četrtnina letnega pridelka in če se v slučajih, ko je škoda povzročena po suši, viharju ali mrazu, škoda ne razteza samo na poedine parcele, temveč na večje okoliše.

Prošnjo za odpis zemljarine je treba vložiti pri pristojni katastrski upravi najkasneje v osmih dneh potem, ko se je opazila. Kadar gre za poškodbe po toči, ognju, vodi ali po škodljivih živalih, vloži prošnjo lastnik, pri škodi, ki jo je povzročil mraz, vihar ali suša, pa lahko vloži prošnjo občina.

Pri poškodbah, ki znašajo četrtnino do polovico letnega pridelka, se odpiše 25% osnovne zemljarine; pri poškodbah nad polovico do tri četrtine letnega pridelka znaša odpis 50%; kadar pa je poškodovan ves pridelek, se odpiše celotna zemljarina.

Pri prošnjah, ki jih vlagajo posamezniki, se mora navesti točno obeležbo in številko parcele, pri skupnih prošnjah pa je potrebna navedba okoliša.

Škodo oceni posebna komisija, sestavljena iz enega uradnika katastrske uprave in dveh članov občine.

Po širnem svetu.

Nove žitne carine v Avstriji.

Avstrijski parlament je odobril predlog, s katerim se carine za žito in moko povišajo s 1. julijem za približno 4 zlate krone. Istočasno pa se je objavila dolžnost prijave vseh zalog žita in moke, ki bodo obdavčene s posebnim davkom v višini povišanih carin. S tem se podraži kruh za približno 8 grošev pri kilogramu, kar je vzbudilo v socialnih slojih velik, a brezuspešen odpor.

Avstrijsko-madžarska trg. pogodba.

Stara pogodba Avstrije z Madžarsko je potekla 30. junija in je bila provizorično podaljšana do 14. t. m. Dne 2. t. m. pa je že prišlo do podpisa nove pogodbe, ki vsebuje prikrit način preference, obstoječ v tem, da se je ustanovil meddržavni tarifni odbor ki bo določal najnižje prevozne tarife za blago medsebojnega prometa, poleg tega pa se s pomočjo obeh držav ustanovi poseben urad za pospeševanje blagovnega prometa, ki bo izvoznikom v obeh državah dajal posojila po izredno nizki obrestni meri. Preferenca obstoji tedaj v nižjih prevoznih tarifah in v tej nizki obrestni meri za kredite, dočim je navidezno pogodba obdržala značaj običajnih najvišjih ugodnosti.

Nemško-ruski trgovski odnošaji.

Trgovinska pogodba Nemčije z Rusijo je podaljšana za tri leta brez izprememb.

Tudi Madžarska uvede žitno-izvozni sindikat.

Vlada je izdelala načrt za ustanovitev izvoznega sindikata za žito, ki bo stal pod državnim nadzorstvom. Že v začetku pa je načrt zadal na velik odpor trgovcev-izvoznikov, katerim je določen en sam zastopnik, dočim jih imajo banke četvero.

Prekinitve pogajanj med ČSR in Grčijo.

V pogajanjih za sklep trgovinske pogodbe Češkoslovaške z Grčijo, ki so se vršila te dni v Atenah, je prišlo do nesoglasij radi carine industrijskih proizvodov, vsled česar so se pogajanja prekinila.

Avstrija uvaja sistem uvoznih dovoljenj.

Avstrijski parlament se bavi z načrtom zakona, po katerem bo vezan uvoz poljskih, živinorejskih in gozdarskih produktov ter ribarstva na posebno dovoljenje za vsak posamezni slučaj, kadar se se bo hotelo blago uvoziti iz države, s katero Avstrija nima trgovinskega dogovora.

Medžarska zunanja trgovina.

Statistika za maj izkazuje izvoz 447 (lani 85) in uvoz 571 (lani 734) milijona pengö vsled česar je majska trgovinska bilanca letos zaključena s pasivo 124 milijona pengö, dočim je bila lani za 116 milijona pengö aktivna. Občutno je padel zlasti izvoz, ki izkazuje skoraj polovično nazadovanje.

Povišanje železniških tarif v Franciji.

S prvim julijem so se v Franciji povišale blagovne prevozne tarife za 10%, potniške pa pa celo za 25%.

Italijanska zunanja trgovina.

Statistika izkazuje v maju sledeče gibanje zunanje trgovine (v milijonih lir), katerim podatkom v oklepaju dodajamo vrednosti lanskega leta: izvoz 8116 (10407), uvoz 10682 (14735), pasivnost 2566 (4318).

Celokupna zunanja trgovina prvih petih mesecev letos pa izkazuje sledeče vrednosti: izvoz 3.9868 (5.1737), uvoz 5.2363 (7.551), deficit 1.2495 (2.3773). Bilanca se je letos izboljšala, ker je deficit manjši kot lani, močno pa se je skrčila zunanja trgovina po skupnem obsegu.

Čehoslovaški žični kartel razbit.

Čehoslovaški tvorničar vijakov Panek je prodal svojo tovarno za vijake žičnemu kartelu, sam pa osnoval veliko tvornico za žico. Ker ni kotel pristopiti k obstoječemu kartelu in mu je postal nevaren konkurent, se je kartel razšel. Cena čehoslovaške žice je vsled tega že pričela nazadovati.

Nogavice, rokavice, volna in bombaž

najceneje in v veliki izbiri pri

KARL PRELOG, Ljubljana

Židovska ulica

Starl trg

Nemško-romunska trgovinska pogodba.

Dne 27. pr. m. je bila v Ženevi sklenjena trgovinska pogodba med Romunijo in Nemčijo, po kateri daje Nemčija Romuniji posebne ugodnosti za uvoz njenega žita in koruze v obliki popusta na avtonomnih carinah. Ker pa so te določbe v nasprotju z dosedaj obstoječimi pogodbami Nemčije z nekaterimi drugimi državami, ki slonijo na principu največjih ugodnosti, se pogodba ne bo mogla uveljaviti brez pristanka prizadetih držav. Slične ugodnosti name-rava Nemčija ponuditi tudi Jugoslaviji in Madžarski proti rekompenzaciji za popust carin tistih industrijskih izdelkov, ki so predmet njenega izvoza v te države.

Indeks cen na debelo.

Pretečeni teden se splošni indeks cen ni mnogo izpremenil, dasiravno beležijo nekateri predmeti naraščanje, drugi pa padanje. Indeksi v posameznih državah izkazujejo sledeče številke (v oklepajih cene pred tednom): Amerika 71.3 (71), Francija 82.1 (82), Nemčija 79.4 (79.7), Anglija 67.4 (67.6), Italija 69.1 (69.5). V splošnem se je tedaj indeks zopet za malenkost nagnil navzdol.

Tujski promet v Švici.

Statistika švicarske hotelske obrti izkazuje 28.000 hotelov z 200 tisoč posteljami, ki zaposluje približno 120.000 nastavljencev. Letno prenoči tam 16 milijonov tujcev. Vrednost hotelov se ceni na poldrugo milijardo švicarskih fran-kov.

Borzna poročila.

DENARSTVO.

Gibanje valut v tekočem tednu.

	Uradni tečaj	Prosti tečaj
	Din	Din
1 angleški funt	275.—	275.—
1 ameriški dolar	56.50	56.50
1 avstrijski šiling	7.94	7.97
1 belga	7.87	7.87
1 bolgarski lev	—409	—40
1 češkoslovaška krona	1.672	1.67
1 francoski frank	2.213	2.21
1 italijanska lira	2.96	2.96
1 grška dragma	—732	—73
1 nemška marka	13.40	13.44
1 madžarski pengő	9.87	9.88
1 romunski lej	—336	—33
1 španska peseta	5.48	5.37
1 danska krona	15.20	15.12
1 švicarski frank	10.968	10.96
1 hol. goldinar	22.75	22.75
1 turška lira, papir	26.75	26.90
1 zlati frank	10.959	10.96
1 kanadski dolar	56.20	56.20
1 norveška krona	15.14	15.23
1 brazilski milreis	5.20	5.20
1 argentinski pezos	17.55	17.50
1 švedska krona	15.15	15.20
1 egiptovski funt	282.—	283.30
1 albanski frank	10.86	10.80

Španska peseta se je tekom tedna zopet pomaknila nekoliko navzdol. Sicer skoraj brez izprememb. Novi uradni kurzi kažejo mednarodno čvrstoto dinarja.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Državni papirji: Vojna škoda prompt-na 389—390, 7% Blairovo posojilo 80.50 do 81, 8% Blairovo posojilo 90.50—91.85, 7% investicijsko posojilo 83—86 tobačne srečke 25 ponudba, 4% agrarne obveznice 46.50—49.50, begluške obveznice 61—62, Rdeči križ 45 ponudba, posojilo državne hipotekarne banke 80.50—81.25, Seligmanovo posojilo 82 do 83.

Močno je nazadovala vojna škoda, tudi tobačne srečke so popustile, dasiravno so bile pretečeni teden umetno dvignjene. N7asprotno pa se je zopet popravil »Rdeči križ«.

Privatni efekti: Ljubljanska kreditna banka 120—povpraševanje, Prva hr-vatska štedionica 955—965, Strojne tovarne 80, Trboveljska premogokopna 250—262, Kranjska industrijska družba 312, Združene papirnice večje 120—povpraševanje, Narodna banka 6500 povpraševanje, Kreditni zavod 160—170. Obrtna banka 36 povpraševanje.

Stanje čvrsto in skoraj neizpremenjeno. »Prastedionica« je v stalnem porastu.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov
Ljubljana, Karlova cesta 4
Prodaja na obroke

Tržna poročila.

Živina.

Cene so še vedno v padanju ter se je na zadnjem zagrebškem sejmu trgovalo po sledečih cenah:

Goveja živina: biki 5'50—6 Din; krave za meso 3—4'50 Din za kg žive teže, krave mlekarice 2000—2500 komad; junice za rejo 1300—1700 komad, za meso 4—5 Din; voli II. 5—7 Din; teleta živa 6'5—7, zaklana 8—9 Din za kg.

Svinje: domače pitane 7'5—8 Din, nepitane 6—7'50 Din za kg, pujski (odojki) 50—120 Din komad.

Konji so se prodajali par po 3'500 do 6'500 Din; žrebeta po 1250 do 2500 Din komad; konji za meso pa po 1—1'5 za kg žive teže.

Naraščanje cen.

Na svetovnih tržiščih je zadnje dni opazati naraščanje cen, kar pa je — kot se sodi — veliko bolj špekulativnega kot stvarnega značaja, zlasti ker se naraščanje cen nanaša povečini na produkcijo močnih kartelov, dasiravno se vzporedno beleži tudi porast nekaterih poljskih pridelkov.

Ameriško tržišče.

Na blagovnih borzah notirajo v Ameriki sledeče cene, katerim v oklepaju dodajamo cene pred tednom:

Zito notira v Čikagu (cene v centimih): **pšenica** 58'12 (59'37) za bušel (27'21 kg); ostala žita notirajo za bušel (25'40 kg); **koruza** 61'50 (59'12); **rž** 38'37 (38'75); **oves** 30'50 (27'25).

Bombaž je v Newyorku zopet porastel na 10'05 (od 9'75) centima za libro (0'45 kg).

Kava se je ponovno okrepila ter notira v dolarjih za vrečo: »Rio« No. 7 6'97 (6'12); »Santos« 9'62 (9'08).

Svileni kokoni.

V srednji Bački so pričeli z odkupom svilenih kokonov ter se plačuje prvovrstno blago po 10 Din, secunda po 5 Din in tertia po 2 Din.

V primerjavi s cenami lanskega leta, kok so se kokoni plačevali I. 22 Din, II. 15 in III. 5 Din, so cene padle več kot polovico.

Jajca.

Na tržišču jaje tekom tedna ni beležiti kakih znatnih sprememb ter se kupčija označuje za srednjo, dočim je produkcija še nadalje padla.

Izvojniški krogi se pritožujejo radi slabe kvalitete, ki jemlje našemu blagu dober glas ter zlasti povdarjajo potrebo, da so jajca sveža, ker je za konzervirano blago vedno manj interesentov. Naše izvozno blago bi moralo biti tudi težje in imeti isto povprečno težo kot konkurenčni produkti, namreč 58 gramov komad, dočim je povprečna teža naših jaje okoli 50 gramov.

KOVINSKO TRŽIŠČE.

Na londonski borzi so šle vse kovine tekom tedna močno navzgor z izjemo aluminija in antimona, ki imata stare cene ter notira blago v funtih za tono (v oklepaju cene pred tednom):

Baker je porastel na 38'20 (od 33'50).

Cin je tudi poskočil (od 105'25) na 112'25.

Cink beleži znaten porast ter notira 12'87 (pred tednom 10'30).

Svinec je prav tako narastel (od 10'30) na 12'97.

Kositer notira 112 (104'50).

Aluminij: 85.

Antimon: 42'50 za angleško ter 19'25 za kitajsko blago.

Schmoll
Pasta

je pri nas in v inozemstvu najbolj
uriljubljena

krema za čevlje

**Pridobivajte našemu listu
vedno nove naročnike!**

ŽITO.

Zakon o monopolizaciji žitne trgovine je zadal hud udarec žitnim špekulantom ter kažejo že borzne notacije tega tedna močno nazadovanje cen, katerega smo že pred mesecem napovedali.

Na ljubljanski blagovni borzi notirajo sledeče žitne cene za takojšnjo dobavo, mlevska vozina, slovenska postaja, plačilo v 30 dneh (v oklepaju dodajamo cene, ki so notirale že tri tedne do torka 30. VI.):

Pšenica:

zdrava, rešetana, srbobranske proveniencije 79/80 kg, 1 % primesi 240 do 242-50 (265—267);

zdrava, rešetana, novosadska okolica, 79 kg, 2 % primesi 237-50—240 (262 do 265);

zdrava, rešetana, baranjske proveniencije, 79 kg, 2 % primesi 235—237-50 (242—245);

zdrava, rešetana, somborska okolica, 79 kg, 2 % primesi 220—222-50 (252 do 255);

Že razlike v ceni, ki so vladale med pšenico baranjske proveniencije in dru,

gim pridelkom, same dovolj jasno govorijo, da je šlo zgolj za špekulacijo. Saj je bila še pred par dnevi baranjska pšenica glede cene na zadnjem mestu, in sicer je zastajala za somborsko za celih 10 (deset!) dinarjev; danes pa je 15 (petnajst) dinarjev dražja kot ta. Tudi te razlike so plod špekulacije. Pšenica je v enem samem dnevu šla na borzi za približno 25 dinarjev pri met. stotu navzdol.

Koruza je šla tudi navzdol za približno 10—12 Din pri met. stotu ter notira ob takojšnji dobavi, slovenska postaja, plačilo v 30 dneh:

zdrava, rešetana, mlevska vozina 142-50—145 (155—157-50);

zdrava, rešetana, navadna vozina 147-50—150 (160—162-50).

Tudi moka je šla navzdol za 15 Din ter notira bačka pšenična: slovenska postaja, plačljivo v 30 dneh 345—350.

Novi položaj in bližajoča se nova žetev ne dopušča domneve, da so te cene končnoveljavne ter je pričakovati še hitrega padanja.

TRŽNE CENE V LJUBLJANI

dne 3. VI. 1931.

Govedina: za kg: V mesnicah po mestu: I. vrste Din 16—18, II. vrst 14—16, na trgu: govejega mesa I. 16—18, II. 14—16, III. 10 do 12, jezika 18, vampov 8—10, pljuč 6—8, jeter 16—18, ledic 18, možganov 10—12, loja 6—8.

Telefina: za kg: I. 22, II. 16—18, jeter 25 do 30, pljuč 18—20.

Svinjina: za kg: I. 20—23, II. 16—18, pljuč 10, jeter 18—20, ledic 18—20, glave 8—10, parkljev 6—8, slanina trebušne 12—13, slanina ribe in sala 14—15, slanina mešane 13 do 14, slanina na debelo 14, masti 16, šunke (gnjati) 24—25, prekajenega mesa I. 24—25, II. 18—20, prekajenih parkljev 6—8, prekajene glave 10, jezika 25—28.

Drobnica: za 1 kg: koštrunovega Din 14 do 15, jagujetine 18—20, kozličevine 24.

Konjsko meso: za 1 kg: I. Din 8, II. 6.

Klebase: za 1 kg: krakovskih Din 32, debrecinskih 32, hrenovk 29—31, safalad 29 do 31, posebnih 32, tlačenk 24, svežih kranjskih 25, pol prekajenih kranjskih 28—30, suhih kranjskih 35, prekajene slanina 16—18.

Perutnina: piščanec majhen Din 12—18, večji 20—30, kokoš 25—30, petelin 20—25, raca 30—35, domači zajec manjši 6—10, večji 12—20.

Ribe: za 1 kg: karpa Din 22—28, ščuke

35—40, postrvi 50, klina 20, mreene 15—20, pečenke 12.

Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka Din 2-50—3, 1 kg surovega masla 25—28, čajnega masla 36—40, masla 20—36, behinjskega sira 24, sirčka 7—8, eno jajce 0-50—1.

Pijače: 1 liter starega vina 16—22, novega vina 14—16, 1 čaša piva 3—3-50, 1 vrček piva 4—4-50, 1 steklenica piva 5-50—6.

Kruh: za 1 kg: belega Din 4-50, črnega 4, rženega 4.

Sadje: 1 kg luksurnih jabolk kalifornijskih Din 24, hrušk 8—10, ena oranža 1-50 do 4, limona 0-75—1, 1 kg fig 12, mandelje nov 50, orehov 9—10, luščenih orehov 34 do 36, češenj 2—8, suhih češpelj 10—12, suhih hrušk 10, marelic 16—20, breskev 32, sv. Ivana grozdja 8, 1 l jagod rudečih 4—7, črnih 2.

Speerijsko blago: 1 kg kave Portoriko Din 80—84, Santos 52—54, Rio 36—40, pražene kave I. 90—100, II. 80—90, III. 66—70, IV. 56—60, kristalnega belega sladkorja 12—75, sladkorja v kockah 14—25, kavne primesi 18, riža I. 9, II. 7, 1 l namiznega olja 18, jedilnega olja 17, vinskega kisa 4-75, navadnega kisa 4% 3, 1 kg soli morske debele 2-50, drobne 2-75, celega popra 70, mletega popra 72, paprike III. vrste 32, sladke paprike, po kakovosti 40, 1 l petroleja 7-50,

1 kg testenin I. 10, II. 9, pralnega luga 3-75, čaja 80.

Mlevski izdelki: za 1 kg: moke št. »0« na debelo Din 3-40—3-75, na drobno 4, št. »2« na debelo 3-15—3-50, na drobno 3-75, št. »4« na debelo 2-50—2-80, na drobno 3-50, št. »6« na debelo 2-25—2-50, na drobno 3-25, kaše 5—6, ješprenja 5—6, ješprenjčka 5—6, otrobov 1-50—2, koruzne moke 3—3-50, koruznega zdroba 4—4-50, pšeničnega zdroba 4—5, ajdove moke I. 7, II. 5, ržene moke 3-50.

Zito: za 100 kg: pšenice Din 220—240, rži 210—220, ječmena 200—210, ovs 220—240, prosa 190—200, koruze 150—160, ajde 220 do 230, fižola ribničana 290, prepelčarja 350, 1 kg leče 10—14.

Kurivo: 50 kg premoga Din 30, 1 tona premoga 460, m³ trdih drv 125—150, mehkih drv 70.

Krma: 100 kg sena 75, slame 50—60.

Zelenjava in gobe: za 1 kg: glavnote solate Din 2—3, štruncate solate 2, ajserice 2 do 3, zgodnjega zelja 3—4, kislega zelja 3, karfiol 8—10, špargljev 16—20, kolerab 1 do 2, špinace 3—4, paradižnikov 8—10, kumar 4—5, buč 4—5, graha v stročju 2—3, 1 l luščenega graha 4, 1 kg fižola v stročju 4—7, čebule 3—5, česna novega 10—12, krompirja novega 2—2-50, kisle repe 2, jurčkov 16—18, korenja 2, peteršilja 2, zelenjave za juho 2, zelene paprike 18, ena malanzana 16, ena artičoka 1—30.

Lesno tržišče.

Pred novim lesnim dumpingom Rusije?

Italijansko časopisje poroča, ga so Sovjeti najeli močno brodovje, ki bo izvozilo ogromne zaloge lesa v države ležeče ob Sredozemskem morju. Zatrjuje se, da bodo cene tega lesa za 30—40% nižje kot svetovne cene. Če ni počilo samo trgovinski manever Italijanske lesne industrije, bi bila naša lesna trgovina s tem najobčutnejše prizadeta.

Rumunski lesni sindikat.

Soglasno s sklepom o ustanovitvi jugoslovansko-rumunskega izvoznega kartela za les se je ustanovil te dni v Bukarešti sindikat rumunskih lesotržcev in industrijcev.

Italijanska lesna industrija.

Rimska »Agencija« poroča, da je v fašistični organizaciji za lesno industrijo včlanjenih 7911 tvrdk, ki zaposlujejo okoli 88.000 delavcev. Letna produkcija italijanske lesne industrije se ceni približno na vrednost 1.800 milijonov lir.

Lesna trgovina v Italiji.

Po podatkih italijanskega strokovnega tiska je znašala lani vrednost v Italijo uvoženega lesa 788 mil. lir, iz Italije se je pa izvozilo za 115 mil. lir vrednosti lesa in lesnih izdelkov. Kot uvoznik stoji na prvem mestu Jugoslavija z vrednostjo 278-6, na drugem Avstrija s 185-8, sledi Rumunija s 37-7 in Rusija s 30-8 milijonov lir vrednosti lesnega uvoza.

Dobave.

100kub. metrov lesa nabavi do 6. t. m. Direkcija državnega rudnika Velenje.

1000 kom. hrastovih pragov dobavi do 9. t. m. Direkcija državnega rudnika, Breza.

50m³ hrastovega lesa nabavi do 13. t. m. Direkcija državnega rudnika, Senjski Rudnik.

Prodaja lesa.

Direkcija šum v Ljubljani sprejema do 7. t. m. ponudbe za odkup lesa. Po goji in pojasnila pri Zbornici TOI.

ZAKAJ SE NE RAZVIJE NAŠ IZVOZ LESA V ŠPANIJO ?

Špansko, pa tudi ostalo evropsko časopisje je zadnje čase dvignilo oster protest proti uvozu ruskega lesa v Španijo, pri čemer se poudarja, da je oškodovan tudi naš lesni izvoz, kar je deloma tudi res. Temu pa ni kriv toliko ruski dumping, dasiravno je ruski les navzlic naravnost prohibitivnim carinam še ved-

no cenejši kot blago druge provenienice, ker se je ruski uvoz začel šele zadnje čase, dočim se naš uvoz lesa v Španijo navzlic trgovinski pogodbi vse do danes ni mogel razviti, ker obvladajo španski trg z naravnost dumpinškimi cenami Švedska, Finska in Sev. Amerika. — Na drugi strani pa moramo

obžalovaje beležiti kot velik neuspeh dejstvo, da se našim lesnim izvoznikom še dosedaj ni posrečilo v Španiji poskati dobrih zvez, in to iz enostavnega razloga, da se teh zvez ne išče, pač pa delajo naši izvozniki drug drugemu na potje in konkurenco na dosedanjih, sta-

rih in že itak prenatrpanih tržiščih. Les se skuša še vedno plasirati pri onih italijanskih firmah, ki so prej igrale vlogo posrednika med nami in Španijo, dasiravno tem posrednikom danes bolj konvenira kupiti sovjetsko blago in ga uvažati v Španijo.

LESNI IZVOZ V MAJU.

Naš lesni izvoz v mesecu maju se je v primerjavi s prejšnjimi štirimi meseci letos nekoliko dvignil, v primerjavi z lanskim letom pa je močno padel ter kaže ponovno nazadovanje.

Po posameznih mesecih razdeljeni izvoz lesa kaže letos sledeče gibanje (z vrednostjo v milijonih dinarjev).

	jan.	feb.	marc	apr.	maj
gradb. les	61.4	48.8	63.9	64.5	66.1
pragovi	10.2	9.7	13.3	12.3	16.7
drva	8.0	2.4	2.7	3.1	4.0
lesni izd.	2.5	1.9	3.7	3.1	3.1
skupaj	82.1	62.8	83.6	83.0	89.9

Po vrednosti se je tedaj izvoz lesa skoraj pri vseh vrstah nekoliko dvignil, vendar pa niti oddaleč ne doseže lani-

skega, dasiravno je bila tudi lani kupčija z lesom zelo slaba.

Primerjava letošnjega lesnega izvoza v prvih petih mesecih, vzporejena z isto dobo lanskega leta kaže zopet težko nazadovanje ter izkazuje sledeče vrednosti (v milijonih dinarjev):

	1930	1931
gradbeni les	575.7	298.4
drva	20.3	11.5
pragovi	61.9	66.5
lesni izdelki	37.0	16.2
skupaj	694.9	396.6

Naravnost katastrofalno nazadovanje kaže izvoz gradbenega lesa, dočim je pri drugih lesnih vrstah položaj vsaj kolikortoliko izenačen lanskemu z izjemo drv, katerih izvoz je tudi leto za četrtino manjši.

LJUBLJANSKA LESNA BORZA.

Na borzi ni opazati kakega poživljenega delovanja. Sklepi so še vedno redki in se nanašajo samo na manjše količine, dočim je privatno lesna trgovina živahnjejša ter se je napravilo precej kupčij v tramovju, rezanem lesu in tudi v drvih.

Cene so še vedno neizpremenjene in dokaj višje kot v privatni trgovini, kar bo tudi najbrže ovira, da so sklepi redki.

Povprašuje se po sledečem blagu:

1000 do 2000 komadov hrastovih železnih pragov, 2.60 m × 26 × 16 × 15 cm (najmanj 50% in 2.60 m × 25 × 15 × 16 cm (kvečjemu 50 %). — Izdelani po predpisih avstrijskih železnic. Plačilo z akreditivom. Franko Špilje.

Borovi hlodiči (črn bor) v vsaki dolžini nad 1 m, od 15 cm v vrhu naprej ravni, tolerirajo se male grčice zdrave, sveže sečnje. Cena franko meja via Postojna tranzit.

4 vagone hrastovih podnic, v debelini od 43 mm, 2.65 m dolžine, od 19 do 28 cm širine, I.—II. kvalitete.

50 m³ hrastovih plohov, 2.30 m do 5 m dol-

žine, od 25 cm širine naprej, debelina 70, 80, 90, 110 in 130 mm. — Franko vagon nakladalna postaja z navedbo dobavnega roka.

5000 m³ borovine, 78 mm debeline, v poljubnih dolžinah od 20 do 20 cm stopnjujaje, od 10 cm širine naprej. — Kvaliteta: dobavne, izključeno gnilo in razbito. Dobava meseca septembra t. l. Cene franko meja via Postojna tranzit z navedbo množine.

Najboljše med najbolj-
šim vrvarskim blagom
se izdeluje v
Grosupljem.

Varstvena znamka ga-
rantira za izbrano, ne-
prekosljivo kvaliteto. To
je blago, ki bode zado-
voljilo Vaše odjemalce,
a vam zagotovilo tra-
jen dober zaslužek, ki
ga dajejo le zadovoljni
odjemalci. — Poskusite
tudi Vi!

Uzance za žitno trgovino.

(Konec.)

Pri ovsu sme kupec odkloniti prevzem blaga, ki vsebuje nad 3% primesi po težini, nad 3% ječmena po številu zrn ali nad 3% kalečih (po številu) zrn. Vendar je dovoljeno odstopiti od te določbe, kadar primesi sicer prekorači 3%, a ne nad 5% proti popustu na ceni za četrto odstotka pri vsakih načetih 50 dkg pri 100 kg. Kadar se glasi sklep za nerešetani (originalni) oves, sme ta vsebovati do 3% primesi zemlje in peska. — Po prvem septembru se ima vsakokrat izročiti pridelek nove žetve.

Pri ječmenu sme kupec odkloniti prevzem, če vsebuje ta nad 3% kalečih zrn (po številu). Vendar se tolerira tudi tu nad 3% do največ 5% primesi proti istim popustom na cene kot so označeni pri pšenici. Po 1. avgustu se ima dobavljati vedno pridelek nove žetve.

Pivovarski ječmen se sme odkloniti, če vsebuje po težini nad 2% poškodovanih (presečenih, oluščenih ali prelomljenih) zrn, dalje nad 2% primesi, prav tako tudi ozimni ječmen, žvepljano in nagrizeno blago ter zatohel, vlažen pridelek. Pri semenskem pivovarskem ječmenu ne sme biti ozimni, mešan z jarim ali obratno.

Koruza in činkvantin nove žetve smeta biti v času od 1. novembra do 30. aprila času primerno suha. Od 1. maja naprej pa se mora dobavljati suho blago poslednje žetve. Umetno sušena koruza ne sme vsebovati na 14% vlage. Če vsebuje nad 14 do največ 15% vlage, mora odobriti prodajalec kupcu 1% cene za vsako načeto polovico odstotka; pri vsebini vlage nad 15 do največ 16% pa po 1-5% cene za vsakega pol odstotka. Ako vsebuje umetno sušena koruza nad 16% vlage, jo sme kupec odkloniti, četudi bi se mu jo hotelo vsiliti po nižji ceni.

Srbska rumena koruza ne sme vsebovati nad 12% bele koruze in je v tem slučaju kupec upravičen

zahtevati nižjo ceno. Če pa vsebuje nad 20% bele koruze, jo sme kupec v vsakem slučaju odkloniti.

Mešana srbska koruza mora vsebovati najmanj tretjino rumene koruze.

Srbska bela koruza ne sme vsebovati nad 15% rumene koruze. Če ima več kot toliko, sme kupec zahtevati popust pri ceni. Če pa primesi rumene koruze presega 25%, sme kupec prevzem odkloniti.

Po višini primesi bele koruze k rumeni in obratno se gibajo določila glede popusta pri ceni v višini 1/4% do 3% od kupnine.

Činkvantin sme vsebovati do največ 3% degeneriranega zrnja in ne sme biti najmanj pomešan z drugimi vrstami koruze.

Pri vseh vrstah koruze pa se sme odkloniti prevzem blaga, ki vsebuje nad 8% činkvantina ali degeneriranega činkvantina, dalje ciganske, bele ali umetno sušene koruze (po številu zrn) bodisi za vsako posamezno vrsto ali za vse vrste skupaj, ki skupno ne smejo presegati 8%. Dalje blago, ki po številu vsebuje nad 2% pokvarjenih (poškodovanih) zrn. Vendar se tolerira tudi nad 2% do največ 5% pokvarjenih zrn proti določenemu popustu pri kupnini, ki znaša 1% popusta pri 2—3% pokvarjenih zrn, 2% popusta pri 3—4% in 3% popusta pri 4—5% pokvarjenih zrn. Če ni posebnega dogovora, kupec ni dolžan prevzeti blaga, ki vsebuje nad 5% pokvarjenih zrn, tudi ne pri nižnji kupnini.

Proso ne sme biti snetljivo, ne sme po težini vsebovati nad 3 odstotke primesi in mora biti uporabljiva za izdelavo prosene kaše. Počenši s 1. oktobrom se ima izročiti vedno pridelek nove žetve.

Ajda ne sme vsebovati nad 5 odstotkov nedozorelih zrn; ne nad 3 odstotke kalečih zrn; ne nad 3 odstotke primesi, za katero se smatra

tudi ciganska ali turška ajda. Po prvem novembru se ima dobaviti vedno pridelek nove žetve.

Kvalitetna težina žita.

Nove uzance odredjajo sledečo kvalitno težino za žito, ki stopa vedno v veljavo tedaj, če se glede kvalitetne težine ni napravil poseben dogovor.

En hektoliter posameznih vrst žita mora tehtati pri:

pšenici	76 kg
rži	71 kg
ječmenu	61 kg
pivarskem ječmenu	65 kg
ovsu	40 kg

Če je kvalitetna težina manjša za dva kilograma od te določene teže — v slučajih ko je glede kvalitetne težine napravljen poseben dogovor, pa za dva kilograma pod dogovorjeno težo — sme kupec odkloniti sprejem blaga.

Dovoljeno je, da znaša razlika največ 35 dkg.

Kadar pa ta razlika prekorači dovoljeno težino (35 dkg), pripade kupcu pri pšenici, rži in ječmenu sledeča odškodnina v obliki popusta pri ceni:

35 do 50 dkg	1/2 odstotka
50 do 100 dkg	1 odstotek
100 do 150 dkg	1 1/2 odstotka
150 do 200 dkg	2 odstotka

Pri ovsu mora popustiti prodajalec kupcu na ceni en četrt odstotka za vsakih načetih 25 dkg, ki prekoračijo dovoljeno razliko na težini.

Nasprotno pa pripade prodajalcu odškodnina v obliki povišanja cene, če je pšenica težja kot določa odredba o kvalitetni težini, odnosno težja kakor je bilo dogovorjeno. Do teže 79 kg sme prodajalec povišati ceno za vsako polno polovico kilograma, za katero je pšenica težja po pol odstotka.

Kadar je določena najmanjša (minimalna) težina, sme kupec blago odkloniti, če dobavljeno žito ne dosega vsaj te najmanjše težine. Tudi v slučajih, ko se teža določi v gotovih razlikah (od ... kg do ... kg), mora žito dosežati najmanj nižje določeno težino, sicer ga sme kupec odkloniti.

Merjenje kvalitetne težine se izvrši potom posebnih tehtnic, ki jih imajo blagovne borze ter nosi stroške kupec, če kvalitetna težina presega določeno najnižjo težo, in prodajalec, kadar je teža manjša.

Odprema.

Žeto se dobavlja razsuto (rinfusa) ter nosi stroške ureditve vagona za rinfusa blago kupec.

Važna je tudi odredba, da mora kupec poslati vreče in potrebni motvoz franko dobavitelju, če je dobava določena za odpremo v vrečah, a ni posebej dogovorjeno, kdo da vreče. S pošiljateljstvo vreč mora kupec prodajalca tudi obvestiti o tem ter mu sporočiti, kakšne označbe nosijo vreče.

Kadar dobavi vreče prodajalec, mu jih mora kupec najkasneje tri dni po prevzemu zopet vrniti franko na kraj odpošiljatve ali pa na naslov, ki ga dobavitelj naznači, proti povračilu razlike v tovarnih stroških. Kadar kupec zadrži vreče več kot 3 dni, je dolžan lastnik plačati običajno najemnino. Če pa kupec zadrži vreče nad 3 mesece, jih mora na zahtevo obdržati ter plačati njihovo vrednost in poleg tega še običajno najemnino prodajalcu.

Če je dobavil vreče kupec, in blago iz kateregakoli vzroka ni bilo prevzeto, sme lastnik vreč zahtevati, da mu prodajalec vreče vrne tekom osmih dni. Ako bi prodajalec tega ne storil, mora po preteku osmih dni vreče na zahtevo kupca obdržati, plačati običajno najemnino in nabavno vrednost vreč.

Te važne odredbe, ki so predmet vsakdanjih sporov, naj vsak trgovec dobro prouči. V slučaju kakega dvoma smo naročnikom s pojasnili radi na razpolago.

Oglasi v „Malem Trgovcu“ se najbolje rentirajo, ker ima med vsemi tisoči naročnikov samo resne kupce!

Praktični nasveti.

Znojenje pod pazduho.

To nevšečnost odpraviš na ta način, da v vinskem cvetu raztopiš nekoliko salicilnega praška ter se večkrat s to raztopino izmivaš. Po izmivanju se poštupaj z riževo moko (pudrom), kateremu si primešal istotako nekaj salicilnega praška.

Negorljivo blago.

Blago in nekateri drugi predmeti ostanejo daljšo dobo negorljivi, če si jih dobro izpral v raztopini iz 1 litra vode, četrtilograma galusa in 45 gramov vitrijola.

Numeracija na lesu.

Numeracija na lesenih predmetih s črnilom se navadno razleze in postane nečitljiva, poleg tega pa tak predmet vsled upitega madeža izgubi na vrednosti. Da se pisava ne razleze ter da je pozneje lahko odstranljiva, zdrgni mesto, na katerem želiš pisati, močno z arabskim gumijem v prahu.

Rimske sveče.

Pri pripravljanju rimskih sveč je treba posebno paziti na to, da nobena od sestavnih tvarin in seveda tudi ne skupna zmes ne pride v stik z ognjem ali iskro. Tudi pri sušenju pazi, da se to izvrši na suhem zraku ali na solncu, nikakor pa ne na peči ali na štedilniku!

Napravi si zmes iz 30 gramov v prah zdrobljenega črnega smodnika, iz 15 gramov zmletega žvepla, dodaj 10 gramov lanenega olja in 8 gramov navadne vode, v kateri si prej raztopil 3 grame kafe. Dobro premešaj, da napraviš testo, katero potem oblikuješ v svaljke in jih previdno posušiš, na kar postanejo »rimske sveče« uporabne. Ponovno pa opozarjamo na previdnost radi ognja.

Osvežitev uvelih cvet.

Uvelemu šopku prirežite stebela v kolikor so nagnita ter ga denite v posodo z vrelo vodo. Ko se voda popolnoma ohladi, postanejo cvetlice iznova sveže.

Ko zahtevate pri Vašem engrosistu vanilinov sladkor in pecilni prašek, tedaj izrecno zahtevajte

Dr. Oetkerjev pecilni prašek

in

Dr. Oetkerjev vanilinov sladkor

ker se je že večkrat pripetilo, da trgovec na to pozabi, vsled česar dobite slabe posnetke naših izdelkov. Istotako pazite na zavarovalno znamko „SVETLA GLAVA“, ker je to edina, ki jamči za dobro kvaliteto.

Ako pri Vašem engrosistu ne dobite Dr. OETKERJEVIH izdelkov, tedaj pišite direktno na tovarno

Dr. Oetker Maribor

katera Vam na željo pošilja vse, pa bodisi tudi najmanjši kvantum.

Vam ustreči

naša želja!

Zadovoljnost odjemalcev

pa dosežete, če jim postrežete z najboljšim med dobrim,

zato jim ponudite

**Dr. Pirčevo
sladno kavo**

Velepražarna »PROJA«

Ljubljana, Aškerčeva ulica 3

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Jvan Jelačin, Ljubljana

**Zaloga sveže pražene kave,
mletih dišav in rudninske vode**

**Točna in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!**